

1. Tablice opracowano na podstawie:

a) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (NSP 2002) przy uwzględnieniu:

- zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
- różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 2 miesiące w 2005 r. i ponad 3 miesiące w 2006 r. na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;

b) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;

c) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;

d) sprawozdawczości sądów okręgowych - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

Do **ludności faktycznie zamieszkałej** w danej jednostce podziału terytorialnego zalicza się ludność zameldowaną na pobyt stały i faktycznie tam zamieszkałą oraz ludność przebywającą tam czasowo (zameldowaną na pobyt czasowy ponad 2 miesiące w 2005 r. i ponad 3 miesiące w 2006 r.). **Ludność zameldowana na pobyt stały** w danej jednostce podziału terytorialnego, ale faktycznie przebywająca w innej jednostce (zameldowana w niej na pobyt czasowy ponad 2 miesiące w 2005 r. i ponad 3 miesiące w 2006 r.) ujmowana jest jako ludność faktycznie zamieszkała w tej jednostce podziału terytorialnego, w której jest zameldowana na pobyt czasowy. Dane o ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 2 miesiące w 2005 r. i ponad 3 miesiące w 2006 r. uzyskiwane są z cyklicznie przeprowadzanych przez GUS badań.

2. Roczny przyrost rzeczywisty ludności stanowi sumę przyrostu naturalnego i salda migracji.

1. Tables were compiled on the basis of:

a) the balances of the size and structure of the **population (actually living in a gmina)**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census (2002 National Population Census), taking into account:

- changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registrations and cancelled registrations for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes in the administrative division,
- difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 2 months in 2005 and more than 3 months in 2006 in a gmina and the number of people temporarily absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;

b) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;

c) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;

d) documentation of regional courts - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

The population actually living in a given administrative unit includes population registered for permanent residence and staying there actually and persons staying there temporarily (registered for temporary stay for a period of more than 2 months in 2005 and more than 3 months in 2006). People registered for permanent residence in a given administrative unit but staying actually in another unit (registered there for temporary stay for a period of more than 2 months in 2005 and more than 3 months in 2006) are treated as actually residing in administrative unit, in which they are registered for temporary stay. The data on the number of population registered for temporary stay for a period of more than 2 months in 2005 and more than 3 months in 2006 are gathered on the basis of surveys conducted periodically by the CSO.

2. Actual (annual) increase of the population accounts for the sum of natural increase and net migration.

3. W ludności według ekonomicznych grup wieku są wyróżniane 3 podstawowe kategorie wieku: przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny.

Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18-44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni - 45-64 lata, kobiety - 45-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano następująco:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);

- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);

- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);

- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;

- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

5. Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego - dekret z dnia 25 IX 1945 r. Od 1999 r. - na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) - w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego, zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia

3. In population by economic age groups three basic age categories are distinguished: pre-working, working and post-working.

The working age population refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of mobility (i.e. 18-44) and non-mobility (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The non-working age population is defined as the pre-working age population, i.e., up to the age of 17 and the post-working age population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages - according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);

- separations - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used; in case of concerted petition of both persons - the husband's place of residence is used);

- divorces - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used);

- births - according to the mother's place of permanent residence

- deaths - according to the place of permanent residence of the deceased

5. Data on marriages refer to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices - the decree dated 25 IX 1945. Since 1999 - on the basis of the Law dated 24 July 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) - marriages subordinate to the internal law of the Church or the Religious Association are also registered in the Civil Status Offices. Marriages contracted in this form are subordinate to the Polish law and induce the same civil and law consequences as marriages contracted in the local Civil Status Offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and the Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokato-

Siódmeo, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

6. Na mocy ustawy z dnia 21 maja 1999 r. (Dz. U. Nr 52, poz. 532), od 16 XII 1999 r. została wprowadzona instytucja **separacji**. Orzeczenie separacji ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, z dwoma wyjątkami:

- małżonek pozostający w separacji nie może zawrzeć małżeństwa,
- na zgodne żądanie małżonków sąd orzeka o zniesieniu separacji.

Orzeczenia o zniesieniu separacji wystąpiły po raz pierwszy w 2005 r., wówczas sądy w Polsce wydały 51 takich orzeczeń. W 2006 r. w kraju zostało zniesionych 129 separacji, w tym w województwie małopolskim - 7; w podregionie krakowsko-tarnowskim - 4 oraz 3 w podregionie nowosądeckim.

7. Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

8. **Przyrost naturalny ludności** stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

9. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały.

Przez migracje wewnętrzne rozumie się zmiany miejsca pobytu (stałego lub czasowego), polegające na przekroczeniu granicy jednostki administracyjnej w celu osiedlenia się. Informacje te nie obejmują zmian adresu w obrębie tej samej gminy z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na miasto i wieś.

Do migracji wewnętrznych zalicza się także przemeldowanie z pobytu czasowego na pobyt stały w danej miejscowości, jeżeli poprzednie miejsce pobytu stałego znajdowało się w innej gminie.

10. Dane o **migracjach zagranicznych** ludności na pobyt stały są prezentowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imi-gracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

11. Użyte w tablicach określenia „**napływ**” i „**od-pływ**” należy rozumieć odpowiednio jako nowe zameldowania na pobyt stały i wymeldowania z pobytu stałego.

licki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

6. According to the law dated 21 May 1999 (Journal of Laws No. 52, item 532), since 16 XII 1999 the institution of **separation** is introduced. The separation induces similar consequences as the dissolution of a marriage by divorce with two exceptions:

- spouse living in separation cannot contract a marriage,
- on concerted demand of spouses the court adjudicates the annulment of separation.

The annulments of separation were adjudicated for the first time in 2005, then courts in Poland issued 51 such verdicts. In 2006 in Poland 129 separations were annulled, of which in Małopolskie voivodship - 7, in Krakowsko-tarnowski subregion - 4 and 3 in Nowosądecki subregion.

7. **Infant** is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

8. **Natural increase of the population** accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

9. Data regarding **internal migration of the population** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registrations for permanent residence.

Internal migration is understood as changes in the place of residence (permanent or temporary), connected with crossing the border of an administrative unit with the purpose to settle. This information does not include changes of address within the same gmina, with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

Internal migration includes the cases of change from the temporary to the permanent stay in the same administrative unit, if the previous place of permanent stay was in another administrative unit.

10. Data regarding **international migration** for permanent residence are presented on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

11. The terms “**inflow**” and “**outflow**” used in tables should be understood as new registrations of arrival for permanent stay and the registrations of departure from permanent residence.

12. Migracje czasowe zostały opracowane na podstawie - przeprowadzanych raz na rok według stanu na dzień 31 XII - badań dotyczących stanu i struktury ludności zameldowanej na terenie kraju na pobyt czasowy ponad 2 miesiące w 2005 r.; a w 2006 r. na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

13. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI - zameldowanej na pobyt stały.

POZOSTAŁE UWAGI

14. Prezentowane w opracowaniu dane według jednostek administracyjnych podano w podziale terytorialnym uwzględniającym trójstopniowy podział kraju (województwa, powiaty, gminy), obowiązującym w dniu 31 XII w latach, których informacje dotyczą.

W tablicach zastosowano następujące skróty dla oznaczenia:

- „m.” - gminy miejskiej,

- „gm. w.” - gminy wiejskiej,

- „gm. m-w.” - gminy miejsko-wiejskiej.

Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” - pozostałe terytorium kraju.

15. W tablicach nr 2, 3, 4, 5, 6 zaprezentowano dane dla 3 podregionów utworzonych w województwie małopolskim, a wyodrębnionych w 2000 r. zgodnie z Nomenklaturą Jednostek Terytorialnych dla Celów Statystycznych - NTS (Dz. U. 2004, Nr 98, poz. 998). W tablicach 3, 4, 5, 6 powiaty przypisane do podregionów, a (z wyjątkiem tablicy 5) w ramach powiatów gminy zostały ułożone w kolejności alfabetycznej.

16. Liczby względne - (wskaźniki, odsetki), obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

17. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.

12. Temporary migration was compiled on the basis of surveys - conducted once a year as of 31 XII - on size and structure of population registered in the country for temporary stay for a period of more than 2 months in 2005; and in 2006 for temporary stay for a period of more than 3 months.

13. Rates concerning vital statistics and migration of the population were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI - registered for permanent residence.

OTHER NOTES

14. The study presents data by administrative units according to territorial division taking into consideration the three-level administrative structure of the country (voivodships, powiats, gminas), being in force as of 31 XII in years for which information is given.

In tables following abbreviations are used:

- “m.” - urban gmina,

- “gm. w.” - rural gmina,

- “gm. m-w.” - urban-rural gmina.

The term “urban area” is understood as area located within the administrative borders of these units, while “rural area” is understood as the remaining territory of the country.

15. Data in tables No. 2, 3, 4, 5, 6 are presented for three subregions created in the Małopolskie voivodship and separated in 2000 in agreement with the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes - NTS (Journal of Laws 2004, No. 98, item 998). In tables 3, 4, 5, 6 powiats included into subregions, and (with the exception of table 5) gminas within the confines of powiats were arranged in alphabetical order.

16. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

17. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.